

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: (8 5) 273 5501 / 262 4821, faks. (8 5) 264 8517, el. p. kam@kam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751, PVM mokėtojo kodas LT100001016116

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-03- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Krašto apsaugos ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Valstybių ar teritorijų, kurių tiekėjai, subtiektėjai, ūkio subjektai, kurių pajėgumais yra remiamasi, gamintojai, techninės ar programinės įrangos priežiūrą ir palaikymą vykdančios asmenys ar juos kontroliuojantys asmenys nelaikomi patikimais, sąrašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

I. Sprendžiama problema	Nutarimo projektu yra siekiama įgyvendinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 17, 25, 27, 35, 37, 39, 45, 47, 51, 90 ir 92 straipsnių pakeitimo įstatymo (Nr. XIV-954) 12 straipsnio 4 dalies nuostatą, kuria vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į Nacionalinio saugumo strategijoje nurodytas grėsmes, nustato valstybių ar teritorijų, kurių tiekėjai, subtiektėjai, ūkio subjektai, kurių pajėgumais yra remiamasi, gamintojai, techninės ar programinės įrangos priežiūrą ir palaikymą vykdančios asmenys ar juos kontroliuojantys asmenys nelaikomi patikimais, sąrašą.
II. Siūlomos priemonės	<p>Nutarimo projekto tikslas – įgyvendinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 17, 25, 27, 35, 37, 39, 45, 47, 51, 90 ir 92 straipsnių pakeitimo įstatymo (Nr. XIV-954) (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas) nuostatas ir apriboti nesaugios techninės ir programinės įrangos naudojimą valstybės institucijose ir nacionalinio saugumo požiūriu svarbiuose sektoriuose.</p> <p>Šiuo Viešųjų pirkimų įstatymu yra numatoma pareiga nacionaliniam saugumui svarbioms perkančiosioms organizacijoms perkant techninę ar programinę įrangą, kurių sąrašą tvirtins Vyriausybė, atmesti pasiūlymą, jeigu tiekėjas, subtiektėjas, ūkio subjektas, kurio pajėgumais yra remiamasi, gamintojas, asmenys, vykdančios įrangos priežiūrą ar palaikymą, ar juos kontroliuojantys asmenys yra iš valstybės ar teritorijos, kurios kelia grėsmę nacionaliniam saugumui ir yra nurodomos šiuo Nutarimo projektu tvirtinamame sąraše.</p> <p>Rengiant Nutarimo projektą ir vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo projekto 12 straipsnio 4 dalies nuostata, sąrašas parengtas atsižvelgiant į Nacionalinio saugumo strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“. Strategijos 17 punkte nurodoma, kad Kinijos</p>

	<p>Liaudies Respublikos komunistinė ideologija prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintoms vertybėms ir kartu valstybės nacionaliniams interesams. Europoje Kinijos Liaudies Respublika savo pozicijas daugiausia stiprina kurdama ekonominę ir technologinę priklausomybę. Ši valstybė remia privataus kiniško verslo plėtrą Vakaruose, tuo pačiu įpareigodama jį veikti jos naudai, įskaitant neteisėtą duomenų rinkimą ir perdavimą jos Vyriausybei. Tai sudaro prielaidas stabdyti Vakarų valstybių ekonominę ir technologinę pažangą, ardyti vienybę ir mažinti savarankiškumą, šnipinėti, todėl šios tendencijos kelia grėsmę viso demokratinio pasaulio saugumui. Siekiant suvaldyti šią grėsmę nacionaliniam saugumui, Kinijos Liaudies Respublika privalo būti įtraukta į Nutarimo projektu siūlomą tvirtinti sąrašą. Pažymėtina, kad į sąrašą neįtraukiama Taivano teritorija, atsižvelgiant į tai, kad Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybė nekontroliuoja šios teritorijos.</p> <p>Taip pat į sąrašą yra įtraukiamos Rusijos Federacija ir Baltarusijos Respublika. Remiantis Nacionalinio saugumo strategijos 14 ir 16 punktais, didžiausia grėsmė Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ir nacionalinių interesų užtikrinimui kyla iš augančio Rusijos Federacijos valdžios autoritarizmo, agresyvumo ir imperialistinių ambicijų įgyvendinimo karinėmis ir kitomis, nekonvencinėmis hibridinėmis priemonėmis. Vis dažniau ignoruodama ne tik tarptautinės bendruomenės nuomonę, bet ir pažeisdama tarptautinę teisę, Rusijos Federacijos valdžia kelia egzistencinę grėsmę Lietuvos Respublikai ir kartu visos euroatlantinės bendrijos saugumui. Autoritarinio Baltarusijos Respublikos politinio režimo priešiškus ir vykdomos provokacijos prieš Lietuvos Respubliką bei kitas demokratines valstybes didina nenusipėjamumą ir kelia naujų saugumo grėsmių. Auganti Rusijos Federacijos įtaka Baltarusijos Respublikai, politinės, ekonominės ir karinės abiejų valstybių integracijos stiprinimas neigiamai veikia Lietuvos Respublikos ir viso regiono saugumo aplinką. Papildomas grėsmes nacionaliniam saugumui kelia šių valstybių kuriamos šiuolaikinės technologijos ir programinė įranga, įgalinanti vykdyti kenkiamąją veiklą. Papildomai pažymėtina, kad Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymas suteikia įgaliojimus Vyriausybei nustatyti ne tik valstybių, bet ir teritorijų sąrašą, todėl kartu yra įtraukiamos ir Rusijos faktiškai kontroliuojamos teritorijos: Ukrainos teritorijos dalys – Rusijos Federacijos aneksuotas Krymas ir kitos Ukrainos Vyriausybės nekontroliuojamos teritorijos, Moldovos Respublikos Vyriausybės nekontroliuojama Padniestrės teritorija, Sakartvelo Vyriausybės nekontroliuojamos Abchazijos ir Pietų Osetijos teritorijos.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Informacinių ir ryšių technologijų (IRT) prekių, paslaugų ir procesų teikimas rinkoje geografiniu požiūriu tebėra labai susiskaidęs, priklausomybė nuo IRT prekių, kurios nėra iš Europos Sąjungos ar Vakarų demokratinų valstybių, yra didelė ir kelia papildomą riziką nacionaliniam saugumui, nes trečiųjų šalių IRT prekėse ar komponentuose aptiktos pažeidžiamumo spragos kenkia IRT prekių, paslaugų ir procesų saugumui.</p>

	Patikimų IRT prekių gamybos kaštai Europos Sąjungoje ar Vakarų demokratinėse valstybėse yra įprastai aukštesni, todėl tikėtina, kad didės valstybės ir savivaldybės biudžeto išlaidos viešiesiems pirkimams, tačiau kadangi institucijos vykdys pirkimus pagal savo poreikį, iš anksto neįmanoma tiksliai nustatyti, kokią įtaką finansams turės priimtas Nutarimo projektas.
IV. Nauda visuomenei	<p>Igyvendinus Viešųjų pirkimų įstatymą ir patvirtinus šį valstybių sąrašą, būtų stiprinamas perkančiųjų organizacijų valdomos infrastruktūros saugumas, taip pat sudaromos sąlygos apsaugoti perkančiųjų organizacijų sandorius nuo visų galinčių kelti grėsmę nacionalinio saugumo interesams rizikos veiksnių (ypač vertinant technologines rizikas, kurios gali kelti sutarties vykdymo metu dėl nepatikimų tiekėjų ar įrangos).</p> <p>Pažymėtina, kad perkančiųjų organizacijų tinklų ir informacinėms sistemoms bei paslaugoms tenka gyvybiškai svarbus vaidmuo visuomenėje, teikiamos ypatingos svarbos paslaugos valstybės valdymo bei viešojo saugumo ir teisinės tvarkos, energetikos, transporto ir pašto, sveikatos priežiūros, geriamojo vandens tiekimo, paskirstymo ir tvarkymo sektoriuose, kurių neveikimas ar veikimo sutrikimas padarytų didelį neigiamą poveikį nacionaliniam saugumui, šalies ūkiui, valstybės ar visuomenės interesams.</p>

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje. Papildomų konsultacijų su visuomene nenumatoma.

Nutarimo projektas suderintas su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Valstybės saugumo departamentu.

Nutarimo projektą rengė Krašto apsaugos ministerijos Kibernetinio saugumo ir informacinių technologijų politikos grupės (grupės vadovas Jonas Skardinskas, tel. 8 706 80 800, el. p. jonas.skardinskas@kam.lt) patarėjas mjr. Miroslavas Tribockis (tel. 8 706 80 813, el. p. miroslavas.tribockis@kam.lt) ir Krašto apsaugos ministerijos Teisės departamento (direktorė Judita Nagienė, tel. (8 5) 273 5545, el. p. judita.nagiene@kam.lt) Teisės taikymo ir atstovavimo skyriaus (skyriaus vedėjas Sergejus Montvila, tel. (8 5) 273 5676, el. p. sergejus.montvila@kam.lt) patarėjas Henrikas Valentukevičius (tel. (8 5) 265 7547, el. p. henrikas.valentukevicius@kam.lt).

PRIDEDAMA. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Valstybių ar teritorijų, kurių tiekėjai, subtiektėjai, ūkio subjektai, kurių pajėgumais yra remiamasi, gamintojai, techninės ar programinės įrangos priežiūrą ir palaikymą vykdantys asmenys ar juos kontroliuojantys asmenys nelaikomi patikimais, sąrašo patvirtinimo“ projektas, 2 lapai.

Krašto apsaugos ministras

Arvydas Anušauskas

Henrikas Valentukevičius, tel. 8 706 82 047, el. p. henrikas.valentukevicius@kam.lt,
Mjr. Miroslavas Tribockis, tel. 8 706 80 813, el. p. miroslavas.tribockis@kam.lt